



ELFOGADOTT SZÖVEGEK

Ideiglenes változat

P8_TA-PROV(2019)0424

Brunei

Az Európai Parlament 2019. április 18-i állásfoglalása Bruneiről (2019/2692(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (az alelnök/főképviselő) szövivőjének a büntető törvénykönyv Brunei Darussalam Államban történő alkalmazásáról szóló, 2019. április 3-i nyilatkozatára,
- tekintettel a halálbüntetésről, a kínzásról és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódról vagy büntetésről, az emberijog-védőkről, valamint az LGBTI-személyek emberi jogai maradéktalan érvényesítésének elősegítését és védelmét szolgáló uniós iránymutatásokra,
- tekintettel Michelle Bachelet, az ENSZ emberi jogi főbiztosának 2019. április 1-jei nyilatkozatára, amelyben sürgeti, hogy Brunei ne léptesse hatályba az új, rendkívül szigorú büntető törvénykönyvet,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód elleni ENSZ-egyezményre, amelyet Brunei 2015-ben írt alá,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményre,
- tekintettel az ASEAN 2012. évi emberi jogi nyilatkozatára,
- tekintettel az ASEAN-EU 2018 és 2022 közötti időszakra vonatkozó cselekvési tervére,
- tekintettel az ASEAN-EU közötti, 2017. november 29-i emberi jogi párbeszédre,
- tekintettel az Egyesült Államok külügyminisztériuma helyettes szövivőjének Brunei saria jogot követő büntető törvénykönyve második és harmadik szakaszának alkalmazásáról szóló, 2019. április 2-i nyilatkozatára,

- tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel Brunei 2014-ben bevezette a saría jogot követő büntető törvénykönyvet, amelyet három szakaszban kell alkalmazni; mivel az alkalmazás harmadik szakasza 2019. április 3-tól van érvényben; mivel e harmadik szakasz olyan rendelkezéseket léptet hatályba, amelyek magukban foglalják az azonos nemű személyek közötti, kölcsönös beleegyezésen alapuló szexuális tevékenységért, a házasságon kívüli szexuális kapcsolatért, valamint az abortuszért kiszabható, megkövezés általi halálbüntetést és lopás esetében a végtagok amputálását; mivel a büntető törvénykönyv halálbüntetést szab ki azért is, ha muzulmán vagy nem muzulmán személy sértően beszél Mohamed prófétáról vagy becsméri őt; mivel a saría jogot követő büntető törvénykönyv muzulmánokra és nem muzulmánokra – többek között a külföldiekre –, illetve a brunei állampolgárok és az ott állandó lakóhellyel rendelkezők Brunein kívül elkövetett szabálysértéseire is vonatkozik;
- B. mivel a pubertáskort elért és az említett bűncselekmények miatt elítélt gyermekek ugyanolyan büntetésben részesülhetnek, mint a felnőttek; mivel előfordulhat, hogy néhány fiatalabb gyermek korbácsolásnak van kitéve;
- C. mivel a saría jogot követő büntető törvénykönyv bevezetését megelőzően Bruneiben illegális volt a homoszexualitás, amelyet 10 évig terjedő szabadságvesztéssel lehetett büntetni;
- D. mivel Bruneiben utoljára 1962-ben tartottak választásokat; mivel a szultán egyben államfő és miniszterelnök is, aki teljes végrehajtó hatalommal rendelkezik;
- E. mivel az ENSZ kínzással foglalkozó különleges előadója megállapította, hogy a testi fenyítés bármely formája ellentétes a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmával, és a nemzetközi jog szerint nem tekinthető jogszerű szankciónak; mivel a büntető törvénykönyvben foglalt egyes büntetések kínzásnak, kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmódnak minősülnek, amint azt a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezmény is tiltja, amelynek 2015 óta Brunei is aláírója;
- F. mivel a saría jogot követő büntető törvénykönyv rendelkezései sértik Brunei nemzetközi emberi jogi kötelezettségeit, többek között az élethez való jogot, a kínzással és bántalmazással szembeni védelemhez való jogot, a véleménynyilvánítás szabadságát, a vallásszabadságot és a magánélethez való jogot; mivel a törvénykönyv rendelkezései szexuális irányultság alapján diszkriminálnak, valamint a nőket és a vallási kisebbségeket hátrányosan különböztetik meg Bruneiben, és erőszakra uszítanak;
- G. mivel a Közös ENSZ HIV/AIDS Program (UNAIDS) és az ENSZ Népesedési Alapja (UNFPA) úgy nyilatkozott, hogy a homoszexualitást büntető és a reprodukív egészségügyi ellátást szankcionáló brunei büntető törvénykönyv rendelkezései aránytalanul nagy hatással vannak a nőkre és az LMBTI-személyekre, akadályokat gördítenek az egészségügyi információkhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés elé, akadályozzák a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz való hozzáférést, és negatívan befolyásolják a közegészségügyet;

- H. mivel Bruneiben a hagyományt, a vallást és a kultúrát használják a nőekkel és az LMBTI-személyekkel szembeni megkülönböztetés indokolására; mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának 2019. március 11-i, bruneiről szóló jelentése megállapítja, hogy mélyen gyökerező patriarchális attitűdök és diszkriminatív sztereotípiák alkalmazása figyelhető meg, amelyek a nők tudományos és szakmai választásaiban, a munkaerőpiacon, a házasságon és a családi kapcsolatokon belüli egyenlőtlen helyzetükben is tükröződnek; mivel ezek a sztereotípiák a nőekkel szembeni erőszak kiváltó okai;
- I. mivel Brunei arról ismert, hogy soknemzetiségű lakossága többféle vallású: többek között az iszlám, a keresztény, a buddhista, hinduista és a különböző őshonos vallások hívei, akik békésen élnek együtt; mivel Brunei alkotmánya elismeri a vallásszabadságot, és előírja, hogy „az összes vallást békében és harmóniában lehessen a hívek által gyakorolni”; mivel a brunei alkotmány ellenére a kormány – az iszlám kivételével – betiltotta az összes vallással kapcsolatos tanítói és tanítói tevékenység folytatását, és betiltotta a karácsony nyilvános megünneplését;
- J. mivel Brunei de facto moratóriumot hirdetett a halálbüntetés alkalmazására, az utolsó kivégzésre 1957-ben került sor; mivel a saría jogot követő büntető törvénykönyv végrehajtása esetén ténylegesen újra be fogják vezetni a halálbüntetést; mivel az EU minden esetben és körülmények között elítéli a halálbüntetést;
- K. mivel az új törvények elfogadása nemzetközi felháborodást váltott ki, és a Brunei Beruházási Ügynökség (BIA) tulajdonában lévő szállodák bojkottjára szólít fel; mivel az ügynökség a brunei pénzügyi és gazdasági minisztériumhoz tartozik, és világszerte számos beruházási projekttel rendelkezik; mivel a BIA megállapította, hogy alapvető értékei közé tartozik a kölcsönös tisztelet, valamint a különbözőség és a sokféleség pozitív megítélése;
- L. mivel Brunei az alapvető nemzetközi emberi jogi egyezmények közül csak két ENSZ-egyezményt ratifikált: a gyermek jogairól szóló egyezményt és a nőekkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményt; mivel Brunei egyetemes időszakos felülvizsgálatának harmadik szakasza 2019. május 10-én kezdődik;
- M. mivel az EU felfüggesztette a Bruneivel kötendő partnerségi és együttműködési megállapodásról szóló tárgyalásokat;
1. határozottan elítéli a saría jogot követő maradi büntető törvénykönyv hatálybalépését; sürgeti a brunei hatóságokat, hogy a büntető törvénykönyvet haladéktalanul helyezték hatályon kívül, és biztosítsák, hogy Brunei törvényei megfeleljenek a nemzetközi jognak és normáknak, összhangban Brunei nemzetközi emberi jogi eszközök – többek között a szexuális értelemben vett kisebbségek, a vallási kisebbségek és a nem hívők – tekintetében fennálló kötelezettségeivel;
 2. megismétli, hogy elítéli a halálbüntetést; felszólítja Bruneit, hogy a teljes eltörlés felé vezető út első lépéseként tartsa fenn a halálbüntetés alkalmazására vonatkozó moratóriumát;
 3. határozottan elítéli a kínzás és a kegyetlen, megalázó és embertelen bánásmód bármilyen körülmények közötti alkalmazását; hangsúlyozza, hogy a saría jogot követő

büntető törvénykönyv rendelkezései sértik Brunei nemzetközi emberi jogi jogszabályokban foglalt kötelezettségeit, valamint azt, hogy a törvénykönyvben szereplő büntetések sértik a nemzetközi szokásjogban a kínzás és egyéb bántalmazás tilalmát;

4. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy míg több ország eltörli az azonos neműek közötti, kölcsönös beleegyezésen alapuló szexuális kapcsolat büntetendőségét, addig Brunei sajnálatos módon a hetedik olyan ország lett, amely az azonos neműek közötti, kölcsönös beleegyezésen alapuló szexuális kapcsolatért halálbüntetést szab ki; felszólítja a brunei hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi emberi jogokat és töröljék el a homoszexualitás büntetendőségét;
5. felszólítja a brunei hatóságokat, hogy minden polgár számára biztosítsák a törvény előtti egyenlőség elvét, továbbá mindenfajta megkülönböztetés – beleértve a nemi, szexuális irányultságon alapuló, faji vagy a vallási megkülönböztetést – nélkül garantálják minden polgár alapvető jogainak tiszteletben tartását; mély aggodalmát fejezi ki a büntetőjog gyermekekre való esetleges alkalmazása miatt; felszólítja Bruneit, hogy az ilyen gyermekek esetében semmilyen körülmények között ne alkalmazzon halálbüntetést, kínzást vagy szabadságvesztést;
6. felszólítja a brunei hatóságokat, hogy a Szultánságban a saját alkotmányában meghatározottak szerint tartsák tiszteletben a vallásszabadságot, és tegyék lehetővé az összes vallási ünnep, köztük a karácsony, nyilvános megünneplését; hangsúlyozza, hogy az ezzel kapcsolatos jogszabályoknak szigorúan tiszteletben kell tartaniuk az emberi jogokat;
7. arra ösztönzi a brunei hatóságokat, hogy mozdítsák elő a legfontosabb civil társadalmi szereplőkkel, az emberi jogi szervezetekkel, a hitalapú intézményekkel és az üzleti szervezetekkel a Brunein belül és kívül folytatott politikai párbeszédet annak érdekében, hogy az ország területén előmozdítsák és védelmezzék az emberi jogokat; kiemeli azt a jogot, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának jogszerű, a nemzetközi emberi jogi keretben rögzített gyakorlatként kritikus vagy szatirikus véleményt lehessen formálni;
8. sürgeti Bruneit, hogy ratifikálja az ENSZ többi nemzetközi, alapvető emberi jogi eszközét, így a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát és a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezményt; sürgeti a brunei hatóságokat, hogy hosszabbítsa meg az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának összes különleges eljárása keretében az ország meglátogatásra vonatkozó állandó meghívót;
9. felszólítja az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy amennyiben a saría jogot követő büntető törvénykönyv valóban alkalmazásra kerül, vegye fontolóra az emberi jogok súlyos megsértéseivel kapcsolatos korlátozott intézkedések – köztük a vagyoni eszközök befagyasztásának és a vízumtilalom – uniós szintű elfogadását;
10. felhívja az alelnököt/főképviselet, hogy indítsa újra az EU és Brunei közötti partnerségi és együttműködési megállapodásról szóló tárgyalásokat, amennyiben a büntető törvénykönyv a nemzetközi jogszabályoknak és a nemzetközi emberi jogi normáknak is megfelel;

11. kiemeli az emberijog-védők munkáját az LMBTI-személyek jogainak előmozdítása és védelme terén; felszólítja az uniós intézményeket, hogy növeljék a Bruneiben tevékenykedő civil társadalmi szervezeteknek és emberijog-védőknek nyújtott támogatásukat;
12. kéri az EU Jakartában található indonéziai és Brunei Darussalam állami küldöttségét, az EU ASEAN melletti küldöttségét és az EKSZ-t, hogy szorosan kövessék nyomon a helyzetet, és e tekintetben konzultáljanak a brunei hatóságokkal, nagykövetekkel és képviselőkkel; felhívja az EKSZ-t, hogy a Bruneiben fennálló helyzetet vegye fel az ASEAN–EU közötti, az emberi jogokról szóló következő politikai párbeszédének napirendjére;
13. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy aktívan vegyenek részt a 2019. május 6. és 17. között sorra kerülő, közelgő időszakos emberi jogi helyzetértékelésben, amelynek alkalmával megvizsgálják Brunei emberi jogi helyzetét;
14. hangsúlyozza, hogy mindaddig, amíg a jelenlegi büntető törvénykönyv hatályban van, addig az uniós intézményeknek fontolóra kell venniük a Brunei Beruházási Ügynökség tulajdonában lévő szállodák feketelistára helyezését;
15. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi jogi keretet a tekintetben, hogy a jelenlegi brunei büntető törvénykönyv áldozatai hozzáférhessenek a menekültügyi eljárásokhoz és humanitárius védelemben részesülhessenek;
16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, az uniós tagállamok kormányainak, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ emberi jogi főbiztosának, az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottságának, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, az ASEAN titkárságának, az ASEAN Kormányközi Emberi Jogi Bizottságának, Hassanal Bolkiah brunei szultánnak, valamint Brunei kormányának.